

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-4-194
Karar Sayısı : **06-77/1004-288**
Karar Tarihi : 19.10.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : K. Oğuz KARAKOÇ

C. ŞİKÂYET EDEN : Ahmet Varışlı İç. Dış Tic. Bayilik
Yeni Sanayi Zuhal Cd. 18. Sk. No:7 Kocasinan/Kayseri

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Würth Otomotiv ve Montaj San. Ürün. Paz. Ltd.Şti.
Eski Silivri Cad. No: 22 34535 Mimarsinan
Büyükçekmece/İstanbul

- Türk Henkel A.Ş.
Kayışdağı Cad., Karaman Çiftliği Yolu, Kar Plaza, D Blok
81120 İçerenköy/İstanbul

- Mercedes-Benz Türk A.Ş.
Tem Otoyolu Hadımköy Çıkışı, Mercedes Cd., 34500
Bahçeşehir/İstanbul

- General Motors Türkiye
Kemalpaşa Yolu üzeri Torbalı/İzmir

- Borusan Otomotiv
Firuzköy Yolu No:21 34320 Avcılar/İstanbul

- Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş.
Kayışdağı Cd. No 45, Kar Plaza, E Blok
81120 İçerenköy/İstanbul

- Nissan Otomotiv A.Ş.
Kuşbakışı Cd. No:11 PK:46 34662 Altunizade/İstanbul

- Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
E5 Karayolu, 32. Km. 81700 Tuzla/İstanbul

- MAN Türkiye A.Ş.
Esenboğa Havalimanı Yolu 22. Km 06750 Akyurt/Ankara

- Doğuş Otomotiv A.Ş.
Büyükdere Cd. No: 65 34398 Maslak/İstanbul

- Mais Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş.

Büyükdere Cd. No:175 Levent/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Würth Otomotiv ve Montaj San. Ürün. Paz. Ltd.Şti. (Würth Otomotiv), Türk Henkel A.Ş. (Türk Henkel) ve Ixel adlı firmaların otomotiv sağlayıcılarıyla yaptığı anlaşmalarla yetkili servisleri kendilerinden mal almaya zorlamaları ve şikayetçinin pazara girişinin engellendiği iddiası.

50 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Kurum kayıtlarına 27.9.2006 tarihinde intikal eden Ahmet Varışlı İç, Dış Tic. Bayilik'e ait dilekçede, Kayseri merkezli, otomotiv sektöründe faaliyet gösteren bir firma oldukları, firma olarak otomotiv yetkili servislerine, özel tamirhanelere çeşitli kimyasallar, el aletleri, makineler ve sektörün ihtiyaç duyduğu diğer ürünleri sattıkları, ancak son dönemlerde sektörde faaliyet gösteren Würth Otomotiv firmasının Mercedes, BMW, Peugeot, Nissan, Hyundai, Opel, Man vb. firmalarla anlaşmalar yaparak tekelleşme yönünde hareket ettiği, aynı firmanın Ford Otosan'la da anlaşma yaparak çeşitli promosyonlar ve puan sistemiyle satış yaptığı belirtilmiştir. Ayrıca Türk Henkel firmasının Doğu Otomotiv'le, Ixel adlı

60 yetkili servislerin kendilerinden alım yapmayı istedikleri, ancak adı geçen firmalar nedeniyle görüşmelerinin netice vermediği, bu satışların normal ticaret kurallarına göre değil, zaman zaman zorlama ve promosyonlarla yapıldığı, Würth Otomotiv ve Türk Henkel gibi firmaların otomotiv sektöründeki firmalarla görüşmeler yaparak onları merkezi alıma yönlendirdikleri ve bu durumda kendilerinin piyasaya giremedikleri belirtilmiş ve gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Dosya mevcudu bilgilere göre, şikayetçinin faaliyet konuları, servislere yönelik klima servis istasyonları, yakıt ve katkı temizleme grubu, kışlık oto spreylere, oto cam yapıstırıcıları, gresler, oto kaporta malzemeleri, far ampülleridir. Şikayetçi, bu ürünlerin dünyada belirli üreticiler tarafından üretilen kimyasallar olduğunu ve bu

70 ürünlerin teknik yeterlilik belgelerine sahip olduğunu belirtmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 27.9.2006 tarih ve 6515 sayıyla intikal eden dilekçe üzerine hazırlanan 13.10.2006 tarih, 2006-4-194/İİ-06-KOK sayılı İlk İnceleme Raporu, 16.10.2006 tarih, REK.0.08.00.00-110/285 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-77 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; yapılan araştırma ve değerlendirmeler sonucunda, konuyla ilgili iddiaların doğruluğunun tespiti açısından, 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca otomotiv sektörü ve yedek parça pazarında önaraştırma açılmasının ya da Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslerin uyarılmasının yerinde olacağı görüşlerine yer verilmiştir.

80

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İncelemeye esas dosya bakımından, ilgili ürün pazarı "otomotiv bakım onarımında kullanılan yedek parçalar" olarak belirlenmiştir.

90

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Şikayetin belli bir bölgeye yönelik olmaması ve yetkili servislerin Türkiye sathında faaliyet göstermesinden ötürü ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

J. GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

100 Rekabet Kurumu otomotiv sektöründe rekabeti sağlamak için, bu alandaki servis ve dağıtım anlaşmalarına yönelik bir grup muafiyeti tebliği yayımlamayı uygun bulmuştur. Bu çerçevede, 1998-2005 yılları arasında 1998/3 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği uygulanmış olup, 1.1.2006 tarihinden itibaren de 2005/4 sayılı "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" yürürlükte bulunmaktadır. 2005/4 sayılı Tebliğ, dağıtım anlaşmalarının niteliğini değiştirirse ve 1998/3 sayılı Tebliğin kapsamını genişletse de, 1998/3 sayılı Tebliğin içerdiği birçok ilke ve hüküm 2005/4 sayılı Tebliğ'de de korunmaktadır.

110 Şikayetçi, dilekçesinde otomotiv bakım onarımında kullanılan çeşitli makineleri, kimyasal maddeleri ve yedek parçaları sattıklarını belirtmiştir. Söz konusu ürünler, her iki Tebliğde de yedek parça olarak tanımlanan ürünler olup, şikayet dilekçesinde belirtilen, çeşitli kimyasal ürün ve yedek parça üreticilerinin, otomotiv firmaları ile anlaşması sonucu, yetkili servislerde sadece bu üreticilerin ürünlerinin satılması ve eş değer kalitedeki diğer ürünlerin satışının engellenmesi eylemi her iki Tebliğin de kapsamındadır.

Bu hüküm 1998/3 sayılı Tebliğin; "Grup Muafiyeti kapsamı Dışında Kalan Koşul ve Sınırlamalar" başlıklı 7. maddesinde,

"h. Sağlayıcının 4 üncü maddenin b-5 inci bendinde yer alan anlaşma konusu mallarla rekabet edebilecek ve onların kalitesine denk olan yedek parçaları dilediği bir üçüncü teşebbüsten elde etme serbestliğini doğrudan veya dolaylı olarak sınırlandırması,

120 i. üreticinin yedek parça sağlayıcılarının anlaşma konusu malların kalitesine denk olan yedek parçaları dağıtım sistemindeki teşebbüsler de dahil olmak üzere tercih ettikleri satıcılara sağlama özgürlüğünü doğrudan ya da dolaylı olarak sınırlandırması"

şeklinde ifade edilmiştir.

Nitekim aynı hüküm 2005/4 sayılı Tebliğin 5. maddesinin (j) bendinde de, "bir dağıtıcı veya yetkili servisin orijinal yedek parçaları veya eşdeğer kalitedeki yedek parçaları kendi tercih ettiği üçüncü bir teşebbüsten satın almasının ve bunları motorlu araçların bakım ve onarımı için kullanmasının engellenmesi" halinde muafiyetin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

130 Anılan dilekçede, çeşitli kimyasal ürün üreticilerinin otomotiv sağlayıcılarıyla anlaşmalar yaparak yetkili servislere promosyonlu satışlar yaptıkları ve eş değer kalitedeki ürünlerin satışının engellendiği ifade edilmiştir. Genel olarak, promosyon uygulamaları bir zorlama içermediği ve satıcının ekonomik gücüyle paralel olarak pazarlama faaliyetini destekleme amacıyla yapıldığı için, bu tür faaliyetler makul bir süre ile sınırlı olmaları kaydıyla 4054 sayılı Kanun açısından bir ihlal

06-77/1004-288

oluşturmamaktadır. Ancak şikayete konu firmaların sağlayıcılarla merkezi anlaşmalar yaparak bu sağlayıcılara ait yetkili servislerde sadece kendi ürün grubunun satılmasını sağlaması, Tebliğ hükümlerine aykırı olarak piyasada kapama etkisi yaratmakta; hem yeni teşebbüslerin pazara girişini ve hem de alternatif temin kaynaklarının oluşumunu engellemektedir.

140

K. SONUÇ

Şikayet konusu uygulamaların, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil edebileceğine; bu uygulamaların 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ve 2005/4 sayılı "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin sağladığı muafiyetin dışında kalacağına ve bu nedenle bahse konu uygulamaların Kanun'un 9. maddesinin üçüncü bendi uyarınca sonlandırılmasına dair ilgili taraflara yazılı görüş gönderilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.